

Zawieszenie Postępowania? Czas na obronę!

09 Kwietnia, 2018r.

Już niedługo mogą czekać nas istotne zmiany odnoszące się do instytucji przedawnienia. Chodzi bowiem o przedłożony przez Ministerstwo Sprawiedliwości projekt ustawy o zmianie ustawy- Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw z dnia 31 maja 2017 r., który został opracowany celem zwiększenia stabilności i pewności stosunków społecznych, jak również zapewnienia konsumentowi niezbędnej ochrony.

W przedłożonym projekcie proponowane zmiany dotyczą m.in. skrócenia podstawowego terminu przedawnienia roszczeń. Przypomnijmy, iż w obecnym brzmieniu treść art. 118 Kodeksu cywilnego mówi, że :

Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć a dla roszczeń świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Jak wyglądała więc by zmiana? Ministerstwo Sprawiedliwości w swym projekcie wyszło z propozycją skrócenia roszczeń niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz niebędących roszczeniami o świadczenia okresowe – z 10 do 6 lat. Tę zmianę negatywnie z opiniował Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych uznając, iż „zmiana ta służy tylko interesom dłużników i to nielejalnych oraz nierzetelnych, którzy już w obecnym stanie prawnym wykorzystują skutecznie instytucję przedawnienia do uwolnienia się od obowiązku zapłaty należności

bezspornej i wykonalnej” (opinia Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych do projektu z dnia 31 maja 2017 r. ustawy o zmianie ustawy- Kodeks cywilny, ustawy- Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o prawach konsumenta (UD245) w zakresie proponowanych zmian we wskazanych ustawach z dnia 17 lipca 2017 r.).

Bez wątpienia, nowelizacja ustawy może spowodować zalenie sądów pozwami o zapłatę wierzytelności, które będą zagrożone powyższą regulacją, jednakże, jak uznało Ministerstwo Sprawiedliwości, obecne rozwiązania przewidujące długi, bo aż 10 letni ogólny termin przedawnienia roszczeń majątkowych, nie realizują w sposób dostateczny celów, tj. zapewnienie stabilności i pewności stosunków społecznych, co leży nie tylko w interesie stron tych stosunków, ale także osób trzecich, kształtujących swoje stosunki prawne w oparciu o długotrwały stan faktyczny.

W uzasadnieniu przedkładanego projektu Ministerstwo Sprawiedliwości wskazało, iż:

Za skróceniem ogólnego terminu przedawnienia roszczeń przemawia przede wszystkim potrzeba zmobilizowania stron stosunków prawnych do szybszego kształtowania stanów faktycznych w sposób zgodny ze stanem prawnym. Istotny argument stanowią tu trudności dowodowe, gdyż po upływie zbyt długiego okresu jest trudno nie tylko wykazać roszczenie, ale przede wszystkim – jego ewentualne wygaśnięcie. Projektowane rozwiązanie będzie mieć zatem charakter dyscyplinujący strony stosunków prawnych”(uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, druk nr 2216).

Podobna zmiana tyczyłaby się również roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego oraz stwierdzonych ugodą – bowiem okres przedawnienia zostałby skrócony również z 10 do 6 lat.

Ministerstwo Sprawiedliwości w swym projekcie tu trochę skróciło, tu trochę wydłużyło, a mianowicie wydłużone zostałyby terminy przedawnienia w sposób, w jaki będą one obliczane. W myśl obecnych przepisów, przedawnienie wierzytelności następuje z dniem kalendarzowym, który jest odpowiedni temu, który rozpoczął jego bieg. Nowelizacja z kolei zmieniałaby to w ten sposób, iż koniec terminu przedawnienia przypadałby na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Wyglądałoby więc to tak, że termin przedawnienia przypadający na kwiecień 2018 roku, przedawni się dopiero z końcem 2018 roku.

Kluczową zmianą proponowaną przez Resort Sprawiedliwości jest ustawowy zakaz dochodzenia roszczeń przedawnionych. W obecnym stanie prawnym to dłużnik musi

podnieść zarzut przedawnienia, jeżeli chce uchylić się od spłaty przedawnionego długu. Nowelizacja wprowadziłaby w tym przedmiocie radykalną zmianę, bowiem projekt zakłada dodanie w art. 117 k.c. po § 2 § 21 w brzmieniu: „§ 21. Po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi.” Uzasadniając w swym projekcie tę zmianę Ministerstwo Sprawiedliwości wskazało, iż:

Celem tej zmiany jest zaostrzenie reżimu przedawnienia roszczeń przysługujących przedsiębiorcom wobec konsumentów przez związanie z upływem terminu przedawnienia – z mocy samego prawa – skutku w postaci niemożności skutecznego zaspokojenia roszczenia. (...) Za wprowadzeniem omawianego rozwiązania przemawia także to, że czasowe ograniczenie możliwości dochodzenia przez przedsiębiorcę obowiązku świadczenia nie powinno być uzależnione wyłącznie od woli konsumenta będącego słabszą stroną stosunku prawnego i nie zawsze świadomej możliwości podniesienia zarzutu przedawnienia. Wobec tego, w obrocie konsumenckim uwzględnianie przedawnienia na zarzut nie wydaje się znajdować wystarczającego uzasadnienia z punktu widzenia zasad państwa prawa, takich jak obiektywna przewidywalność skutków zachowań podmiotów prawa cywilnego oraz pewność i bezpieczeństwo obrotu prawnego.” (uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, druk nr 2216).

Oznacza więc to, iż z chwilą upływu przedawnienia roszczenia, z mocy prawa, będzie następować niemożność przymusowej realizacji roszczenia, czyli niemożność jego dochodzenia przed sądem. Z pewnością, powyższa zmiana nałoży na sądy dodatkowe obowiązki, a więc badanie z urzędu czy dana wierzytelność dochodzona przez wierzyciela nie jest czasem przedawniona. W przypadku roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej lub świadczeniami okresowymi będzie to nadal termin 3 lat.

Koniecznym jest zwrócenie uwagi, iż zgodnie z zwartymi projekcie przepisami przejściowymi, do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy o przedawnieniu określone w niniejszej ustawie. Jeżeli jednak, na podstawie nowych przepisów termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych – bieg przedawnienia będzie się rozpoczynał z dniem wejścia w życie nowej ustawy. Z kolei, kiedy przedawnienie, rozpoczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, to przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Proponowane zmiany odnosiłyby się również do roszczeń przedawnionych przysługujących przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie proponowanych zmian nie podniesiono zarzutu przedawnienia. Oznacza to, że po wejściu w życie ustawy przedawnienie takiego roszczenia Sąd będzie brał pod uwagę z urzędu, bez konieczności podnoszenia zarzutu przez dłużnika.

Omawiana nowelizacja, z chwilą jej przyjęcia wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia jej ogłoszenia. Zatem, nastąpi wzmożenie działań firm windykacyjnych, których wierzytelności lada moment mogą zostać przedawnione, co skutkować będzie ogromem pracy dla sądów. Należy więc cierpliwie czekać na decyzję o przyjęciu projektowanych zmian bądź też o ich odrzuceniu.

By admin | 4 stycznia, 2019